Redactiunea, Administratiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 111. Brașovŭ, Joi 19 (31) Maiu. 1888.

Brașovŭ, 18 Maiu st. v. 1888.

Desbaterea cea mai nouă a d-lui Tisza în contra Franciei a indispusŭ pe Ungurĭ. Ei sêmtŭ instinctivŭ, că limbagiulŭ despretuitorŭ alŭ ministrului-președinte, care prea sună a ecou din Germania, a întunecatŭ nimbulŭ de „nație liberală și cavalerescă“, cu care se făleau ei și că de acum aparŭ înaintea lumei numai ca nisce prosaice ante-garde ale puternicului cancelarŭ germanŭ, căruia i se închină din punctŭ de vedere alŭ intereselorŭ politice, dér către care n'au avutŭ nicĭodată simpatii.

E naturalŭ, că Ungurii, carĭ au atâtea reminiscențe revoluționare din trecutŭ, nu se sêmtŭ nicĭdecum bine în cerculŭ de ferŭ, ce l'a trasŭ împrejurulŭ lorŭ alianța germană. Unŭ straniu sentimentŭ de umilire îĭ cuprinde, când se gândescŭ, că rolulŭ lorŭ a fostŭ redusŭ la rolulŭ de simpli statiștĭ și figuranțĭ ai Germaniei și că Ungaria e nevoită acum sĕ facă pe pionerulŭ lui Bismark în contra Franciei.

Francesii au datŭ de atâtea orĭ dovedĭ de simpatiă Ungurilor, când cu Seghedinulŭ, când cu inaugurarea statuei lui Petőfi ș. a., ei au sprijinitŭ nisuințele de independență ale Ungariei și cum le multămesce acésta acuma?

Așa se întrébă mulțĭ dintre Ungurĭ, carĭ și astădĭ înclină cu simpatiile lorŭ mai multŭ spre Francesi decâtŭ spre Germanĭ.

Nu mai merge însĕ cu consideraţiunile, le rĕspundŭ oficioșii d-lui Tisza. Astădĭ sĕ cere ca Ungurii sĕ dovedéscă lealitatea lorŭ față cu Germania și ei trebue sĕ rischeze și neplăcerile ce suntŭ legate cu leala observare a alianței ce au încheiat'o

Vorbirea d-lui Tisza nu este decâtŭ o consecință logică a alianței austro-germane, adaugă oficioșii, si décă le-ar veni în minte celorŭ din stânga estremă de a oferi lumei spectacolulŭ unei manifestărĭ de simpatiă pentru Francia, atuncĭ vorŭ nasce bănuiélă în Germania, că nu tótă țéra ungurescă respectéză alianța cu principele Bismarck.

Ei bine, partida independenților și a celorŭ dela 48 n'a voitŭ sĕ țină sémă de sfaturile oficioșilorŭ d-lui Tisza și a credutŭ de oportunŭ a pune în scenă demonstrațiunea, de care se temeau ei.

Pe când scriemŭ aceste va fi și apărutŭ póte manifestulŭ stângei estreme maghiare prin care face cunoscutŭ *urbi et orbi*, că opiniunea publică maghiară desapróbă vorbirea d-lui Tisza, care a plăcutŭ așa de multŭ celorŭ din Berlinŭ și că ea doresce ca esposițiunea din Parisŭ sĕ aibă succesŭ și ca republica francesă sĕ se întărescă și sĕ înflorescă.

Abia s'a mai așeḑatŭ puținŭ mânia Francesilorŭ și acum se va aprinde mânia Germanilorŭ asupra fiiilorŭ lui Arpadŭ.

Incă inainte de-a lua stânga estremă din dietă decisiunea amintită, i-se puse în vedere din partea oficioșilorŭ, că décă vorŭ arangia o manifestațiune pentru Francia, vorŭ trebui, vrêndŭ a fi logicĭ, sĕ-o completeze printr'o manifestațiune pentru Rusia, a căror scopurĭ în politica esteriórǎ suntŭ identice cu acele ale Franciei.

Nu mai încape îndoiélă că aderenții lui Kossuth se vorŭ feri de a trage acéstă consecență din hotărîrea lorŭ cea mai nouă privitóre la Francia, destulŭ însĕ că o tragŭ cei ce se sêmtŭ datorĭ a servi în acéstă cestiune causa lui Bismark, și atâta este de ajunsŭ spre a apreția delicata posițiune în care a ajunsŭ ministrulŭ-președinte Tisza cu zelulŭ sĕu de bunŭ aliatŭ.

---

†. IACOBŬ BOLOGA.

Adĭ la amédĭ ne sosi trista scire despre grabnica mórte a zelosului și meritatului vice-președinte alŭ Associațiunei nóstre transilvane, Iacobŭ Bologa.

Rĕposatulŭ se bucura de mare stimă înaintea tuturorŭ conaționalilorŭ sĕi, ca unulŭ care în tótă viața sa a fostŭ unŭ căldurosŭ sprijinitorŭ alŭ causei poporului românŭ și a contribuitŭ cu multŭ zelŭ și cu multă bunăvoință la înaintarea lui pe tóte terenele.

Iacobŭ Bologa s'a distinsŭ în cariera sa de funcționarŭ alŭ statului prin deosebită aptitudine și diligință, așa că în 1863 elŭ fu decoratŭ c'unŭ ordinŭ înaltŭ, ér mai târḑiu fŭ numitŭ consiliarŭ reg. la curtea aulică.

Schimbările politice din anii 1865/6 au adusŭ cu sine pensiunarea și retragerea lui în viața privată. De atuncĭ încóce Iacobŭ Bologa a desvoltatŭ o însemnată activitate pe tĕrêmulŭ culturalŭ, bisericescŭ și economicŭ. Dela 1870 a stătŭ în fruntea comitetului Associațiunei transilvane, parte ca președinte, parte ca vice-președinte. Institutulŭ „Albina“ îlŭ numeră între membrii sĕi fundatorĭ cei mai activĭ.

Meritele rĕposatului vorŭ rĕmâné neșterse în memoria conaționalilorŭ sĕi.

Adresa comitetului partidului naționalŭ din Caransebeșŭ,

prin care s'a presentatŭ și explicatŭ votulŭ cercului alesului sĕu deputatŭ LUDOVICŬ de MOCSARY.

Prea onorabile d-le deputatŭ!

Precum este cunoscutŭ, camera representanțilorŭ țĕrii a deștituitŭ de mandatulŭ lorŭ deja doi deputațĭ dietalĭ aleșĭ în cerculŭ nostru electoralŭ, din causă, că dênșii sub presiunea abnormelorŭ nóstre relațiunĭ politice, necesitațĭ s'au credutŭ a declara, că pe câtŭ sustau aceste împrejurărĭ nu potŭ sĕ participe la desbaterea dietei. Cerculŭ, acum la a treia alegere, ce avù locŭ în urmare, cu voturĭ unanime te-a alesŭ pe d-ta, prea stimabile patriotŭ, de deputatŭ alŭ sĕu.

Când comitetulŭ electoralŭ alŭ partidului naționalŭ românŭ din acestŭ cercŭ vine respectuosŭ a'țĭ aduce acésta la cunoscință cu rugarea, ca sĕ binevoescĭ a primi acestŭ semnŭ de generală și sinceră încredere din partea cercului, elŭ ține oportunŭ într'una a espune cu tótă francheța scopulŭ și însemnătatea acțiunii sale politice, acțiune fără îndoiélă între împrejurărĭ politice normale abia usitată, care acum 'șĭ-a găsitŭ încheiarea prin alegerea d-tale. Comitetulŭ se simte cu atâtŭ mai vîrtosŭ îndemnatŭ spre acéstă espunere, deóre-ce cea mai nouă acțiune politică a partidului naționalŭ românŭ — nu numai că n'a fostŭ bine înțelésă pretutindenea, dér ea în unele părțĭ a fostŭ luată dreptŭ unŭ binevenitŭ incidentŭ pentru rădicarea de injuste suspițiunĭ și atacurĭ, până și de urgiă uneorĭ. Ba încă mai multŭ: chiar și guvernulŭ țĕrii 'șĭ-a pregetatŭ a trage la îndoiélă în Ungaria marele principiu alŭ libertății cuvêntului, acestŭ fundamentalŭ dreptŭ alŭ cetățenilorŭ, — póte dóră numai pentru scopulŭ de a încungiura — față cu acéstă acțiune — unŭ sistemŭ de intimidare, de altmintrelea rĕu nimeritŭ. Prin unele cercurĭ adecă s'a voitŭ a se găsi în acéstă procedură a partidului nostru naționalŭ o demonstrațiune în generalŭ incompatibilă cu postulatele constituționalismului și în specialŭ îndreptată contra rassei maghiare.

Adevĕratŭ în lucru este atâta, că acțiunea tindea sĕ fiă o demonstrațiune; o demonstrațiune însĕ ce nicĭ în generalŭ nu contrastéză cu principiile constituționalismului, și nicĭ măcarŭ aparența unei dușmănii față de rassa maghiară nu are.

Ea, acea acțiune, nu este nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ, decâtŭ o demonstrațiune în formă ostentativă în contra politicei de statŭ de astădĭ.

Acéstă acțiune, provocată prin presiunea abnormelorŭ relațiunĭ politice de astădĭ, este lucru firescŭ, că nicĭ nu póte fi mĕsurată cu mĕsurătórea normală a relațiunilorŭ politice sănĕtóse. Și décă partidulŭ nostru naționalŭ, vĕḑêndu-se — nu prin a lui vină, — adusŭ într'o posițiune de nevoe, necesitatŭ s'a credutŭ a merge în a sa demonstrațiune politică până la marginea permisibilului constituționalŭ, ér de altă parte condusă de curata intențiune de a nu înăspri prin acéstă manifestațiune conflictulŭ esistentŭ, ci de a deschide — décă posibilŭ ar fi — calea unei complanărĭ, n'a trecutŭ cu unŭ pasŭ măcarŭ peste acea margine.

Pĕtrunsŭ de convicțiunea, că acele afunde și serióse cotraste naționale, ce facŭ ca sĕ tremure așa ḑicêndŭ tóte fibrele vieții nóstre politice, îșĭ au temeiulŭ lorŭ singurŭ numai în politica de statŭ de astădĭ, de o potrivă greșită în scopurĭ ca și în mijlóce, elŭ, partidulŭ nostru naționalŭ și patrioticŭ, s'a credutŭ în dreptŭ și datorŭ, în momentulŭ când acéstă politică de statŭ pe calea ei fatalistică a ajunsŭ până la punctulŭ de a eschide în faptă din legislațiunea țĕrii pe unŭ poporŭ ce constitue a cincia parte a cetățenilorŭ statului, — a marca în modŭ corĕspundĕtorŭ acestŭ fórte semnificativŭ și criticŭ momentŭ în desvoltarea internă a statului nostru.

Acéstă faptă a politicei de statŭ, care într'o țéră, ce caută a'șĭ găsi gloria sa, precum și viitorulŭ sĕu în instituțiunĭ democratice, nu se póte ḑice decâtŭ stupefăcĕtóre pentru poporulŭ nostru în lupta sa constituțională pentru interesele sale naționale vătĕmate și amenințate, denotă o întorsătură politică fórte semnificativă și privită din punctŭ mai înaltŭ de vedere, ea deodată ne înfățișéză o însemnătate simtomatică, ce neapĕratŭ trebue sĕ inspire îngrijirĭ pentru viéța de statŭ.

O politică de statŭ a esclusivelorŭ interese naționale particulare este nu numai absolutŭ incompatibilă cu vitalele interese ale poporului românŭ, ci ea eschide principialmente, precum acésta din capulŭ locului se prevedea și prin esperiență s'a doveditŭ, o adevĕratŭ constituțională și liberă desvoltare a statului.

O politică de statŭ, care în aceeașĭ mĕsură, precum ea se apucă a'șĭ realisa greșitulŭ sĕu idealŭ de statŭ, prin necesitatea logică este constrînsă a înstrăina administrațiunea internă de propria sa chemare, a subordina postulatele unei drepte și corĕspunḑĕtóre administrațiunĭ unorŭ considerațiunĭ politice, carĭ zacŭ afară din sfera unei bune administrațiunĭ, o astfelŭ de politică de statŭ compromite chiarŭ în temeliile ei principale desvoltarea sănĕtósă a statului, ér în consecințele sale ea trage după sine, precum amŭ vĕḑutŭ, deși póte fără intențiune, dér inevitabilmente o încordată dominațiune de partidŭ, sistemulŭ de corteșire și de corupțiune politică.

Dér o politică de statŭ, care principialmente eschide în esența ei constituționalitatea nefalsificată, care în temeliile sale subsapă viéța sănĕtósă de statŭ, în urma urmelorŭ, prin reflexulŭ efectelorŭ sale neapĕratŭ trebue nu numai sĕ vateme chiarŭ interesulŭ particularŭ, susținutŭ astfelŭ prin arte, ci ea pune seriosŭ în risicŭ până și supremulŭ interesŭ de statŭ, opera internei consolidărĭ a patriei, și acésta în celŭ mai neresponsabilŭ și ușuratecŭ modŭ.

Din aceste intuițiunĭ mânecândŭ, partidulŭ naționalŭ, în vederea amintitei fapte positive, că adecă poporulŭ românŭ fŭ eschisŭ din corpulŭ representativŭ alŭ țĕrii, nu putea decâtŭ sĕ adópte atitudinea ce în faptă a observat'o. In fața acelei greșite politice de statŭ, elŭ, partidulŭ nostru naționalŭ, necesitatŭ a fostŭ a lua o nouă posițiune, conformă înăsprirei situațiunei, și a se pune pe punctulŭ de resistență pasivă, uniculŭ onestŭ între asemenea împregiurărĭ. Elŭ, acestui nou punctŭ alŭ posițiunii sale avea sĕ-i dea solemna sancțiune a mulțimei alegĕtorilorŭ prin unŭ alŭ doilea actŭ de alegere, pentru a documenta în modŭ eclatantŭ, că nu numai inteligența, precum acésta adesea se crede, séu se afirmă celŭ puținŭ din partea adversarilorŭ noștri, ci cu nimicŭ mai puținŭ se înfluințesce pentru interesele sale naționale și marea massă a poporului, și întru câtŭ peste totŭ îi mai este posibilŭ, totdéuna gata e a lupta pentru ele pe cale constituțională. Décă prin acésta partidulŭ naționalŭ a corĕspunsŭ datorințelorŭ sale naționale față cu poporulŭ sĕu, elŭ nu mai puținŭ a avutŭ în vedere și datorințele către patriă. Ambii representanțĭ naționalĭ ai noștri, condușĭ de acestŭ sentimentŭ alŭ datoriei, credut'au a face unŭ actŭ de patriotismŭ, când prin declarațiunile lorŭ adresate casei representative — deși în tonulŭ celei mai intime convincțiunĭ și cu bărbătéscă francheță, într'una însĕ cu tótă obiectivitatea, cu totŭ respectulŭ datoritŭ casei representanților țĕrii și cu lealitate ce convine spiritului de frățietate alŭ poporului românŭ față cu poporulŭ maghiarŭ — s'a nisuitŭ a atrage atențiunea casei asupra întregei seriosi-

tățĭ a situațiunii, asupra defectuosităţii şi fragilităţii actualei politice de statŭ.

De acestŭ sentimentŭ patrioticŭ condusŭ partidulŭ nostru naţionalŭ a decis a încheia acéstă a sa acțiune politică, îndreptată — în modŭ demonstrativŭ, precum amŭ arătatŭ — în contra politicei de statŭ de astăḍĭ cu presentulŭ actului alŭ treilea de alegere, alegêndŭ la acéstă ocasiune de deputatŭ alŭ cercului unŭ concetăţean de naţionalitate maghiară, pe care solidaritatea cu conaţionalii săi proprii nu'lŭ împedecă a primì acestŭ mandatŭ.

Din acésta se învederéză — cum credemŭ — din destulŭ și însemnătatea acțiunii nóstre.

Respinsŭ aprópe cu totulŭ de pe terenulŭ de luptă constituțională, partidulŭ nostru naţionalŭ şĭ-a luatŭ refugiulŭ la renitenţa pasivă, ca la unŭ asilŭ, pentru de a-şĭ salva prin acésta supremulŭ avutŭ naţionalŭ, *onórea naţională*. Căcĭ unŭ postulatŭ alŭ onórei naţionale a fostŭ, de a-șĭ ridica vocea cu tótă solemnitatea în contra operei sistematice de nulificare politică a poporului român. Totuşĭ chiar și în mijloculŭ acestei situaţiunĭ de năpaste, partidulŭ naţionalŭ, pĕstrândŭ viuă consciinţa acelei solidarităţĭ, care împreună pe ambele nóstre popóre, a sciutŭ a se ridica deasupra tuturorŭ amărîciunilorŭ presentului, pentru de a se utilisa chiar și acestŭ actŭ de inculpată tutelă morală spre prepararea unei înţelegerĭ.

Fiă ca sĕ cugetămŭ orĭ-cum asupra acestei acţiunĭ, fiă ca sĕ credemŭ mare séu mică valórea ei politică, unŭ adevĕrŭ reese fără tótă îndoiéla: *Acele douĕ, la începutŭ memorate atacurĭ, nimenĭ nu le mai póte ridica cu ceva temeiu în contra acestei acţiunĭ.* Acéstă acţiune nu se mai póte ḍice nicĭ anticonstituțională, nicĭ inamică rassei maghiare.

Dreptulŭ de renitență pasivă în generalŭ este unŭ dreptŭ atâtŭ de naturalŭ, de sine înțelesŭ, încâtŭ elŭ în principiu nicĭ că póte fi trasŭ la îndoiélă de cineva, care preste totŭ are măcarŭ idee de astfelŭ de lucrurĭ. Dér lăsândŭ la o parte generalitățile teoretice, și avêndŭ numai casulŭ concretŭ în vedere, toţĭ cei ce în acțiunea partidului nostru naționalŭ vréu a găsì unŭ actŭ anti-constituționalŭ, se punŭ evidentŭ în contrastŭ cu însașĭ legislațiunea nóstră. Acéstă legislațiune a prevĕḍutŭ astfelŭ de casurĭ esceptionale și nu numai, că a restrînsŭ sancțiunea legală asupra inevitabilelorŭ consecuențe logice, precum destituirea de mandatŭ, incapacitatea de a mai candida pe unŭ timpŭ, ci până și denegarea presentării mandatului la casa representanţilorŭ a considerat-o de unŭ actŭ constituţionalŭ admisibilŭ, însărcinândŭ prin legea respectivă o specială comisiune cu examinarea temeiniciei motivelorŭ denegaţiunii şi cu rostirea verdictului asupra acestora. Apoi — de cumva cineva n'ar voì sĕ susţină absurdulŭ, că în sine o eventuală diferinţă de vederĭ între deputatulŭ renitentŭ și comisiunea de incompatibilitate, relativŭ la temeinicia motivelorŭ — invólvă unŭ momentŭ de anti-constituționalitate, acela de bună sémă necondiţionatŭ va trebuì sĕ concédă, că acţiunea partidului nostru naţionalŭ, din punctulŭ de vedere alŭ legalităţii este absolutŭ neatacabilă, corectă şi constituţională. Şi décă fără temeiu este inculparea, că procederea nóstră ar fi fostŭ neconstituţională, apoi interpretaţiunea, că oposiţiunea nóstră absolutŭ constituţională, în contra politicei de statŭ de astăḍĭ s'ar presenta ca o acţiune ostilă rassei maghiare, trebue sĕ o declarămŭ deadreptulŭ n e l e i a l ă. Căcĭ nimicŭ nu îndreptăţesce a cufunda și substitui în modŭ arbitrarŭ cele douĕ absolutŭ diferite fiinţe, p o p o r u l ŭ și p o l i t i c a de s t a t ŭ. In cursulŭ evoluţiunii sale istorice unŭ poporŭ de multe-orĭ e necesitatŭ a'şĭ schimba politica de statŭ, conformŭ schimbatelorŭ împrejurărĭ ale timpului, și — după mărturia istoriei — nu totdéuna aceia au fostŭ patrioţii cei mai bunĭ, carĭ mai aprigŭ s'au opusŭ probatului principiu anticŭ: „Justitia regnorum fundamentum,“ — şi şi mai puţinŭ au fostŭ inamicĭ patriei a c e i a carĭ altfelŭ au cugetatŭ în acéstă privinţă. Dér tocmai de n'am voì sĕ considerăm acésta folositóre doctrină a istoriei, ar fi sĕ recugetămŭ, că intoleranţa ortodoxiei politice, carea în toţĭ cei de altă cugetare nu vĕdŭ c o n t r a r ĭ p o l i t i c ĭ, ci d u ș m a n ĭ din punctulŭ de vedere alŭ adevĕratului constituţionalismŭ, de locŭ nu este admisibilă, chiar abstragêndŭ dela experienţa, că a priori nimicŭ nu compromite politica nóstră de statŭ atâtŭ de greu ca aceea, când necesitaţĭ suntemŭ a ne folosì întru apĕrarea ei de mijlóce atâtŭ de nepermise. Nu'i vorbă, şcimŭ noi — durere — pré bine, că rĕulŭ acestei intoleranţe politice, care la noi a pĕtrunsŭ deja atâtŭ de afundŭ, nu se póte desrădĕcina prin câteva lămurirĭ binevoitóre, cu atâtŭ mai vêrtosŭ însĕ ni se impune datoria de a respinge cu tótă resoluţiunea, și chiar cu indignaţiune bănuéla cea nedemnă ce se ridică asupra partidei nóstre naţionalŭ, că ea în acéstă oposiţiune a ei contra actualei politice de statŭ, ar fi condusă de óre-şĭ care duşmăniă faţă de rassa maghiară!

Cu voce înaltă cutezămŭ a anunţa că în ţéra întrégă nicĭ unŭ poporŭ şi nicĭ unŭ partidŭ nu există atâtŭ de intimŭ, profundŭ şi sincerŭ pĕtrunsŭ de sentimentulŭ acelei solidarităţĭ, ce légă chiar cu interesele sale existenţiale, în modŭ, între tóte împrejurările, nedesbinabilŭ pe poporulŭ românŭ cu celŭ maghiarŭ, ca tocmai poporulŭ românŭ şi partidulŭ sĕu naţionalŭ.

Adevĕratŭ, că noi acéstă solidaritate nu o cuprindemŭ în acelŭ înţelesŭ, ca sĕ recunóscemŭ de patrioticŭ obligamentŭ alŭ nostru, în marea luptă pentru esistenţa nóstră naţională, a ne însufleţi de o politică de statŭ, ţîntitóre la nulificarea politică a poporului românŭ.

Te vei fi convinsŭ prin aceste, domnule deputatŭ, câtŭ de fără cale şi fără temeiu suntŭ atacurile ce din incidentulŭ acestei acţiunĭ au fostŭ ridicate în contra partidului nostru naţionalŭ. Dér partidulŭ nostru naţionalŭ nu numai că a procesŭ constituţionalŭ, și că inspiratŭ este de sentimente sincere frăţescĭ pentru naţiunea soră, ci elŭ astădată a profitatŭ de ocasiune pentru de a da, pe câtŭ i-a statŭ în putinţă — o faptică probă despre sentimentulŭ sĕu de faţă — prin aceea, că a alesŭ de deputatŭ alŭ acestui cercŭ la acésta a treia alegere, pe unŭ cetăţénŭ de naţionalitate maghiară.

Partidulŭ nostru naţionalŭ adecă a procesŭ în determinarea sa, de a încheia acésta a sa acţiune prin acestŭ actŭ de alegere — din consideraţiunea, că deórece acéstă acţiune nicĭ nu avea şi nicĭ nu puté sĕ aibă de ţîntă t r u n c h i a r e a p a r l a m e n t u l u i, ci scopulŭ ei propriu a fostŭ numai acela, de a semnala de totŭ limpede n o u a ei p o s i ţ i u n e faţă cu noua situaţiune a politicei de statŭ, — inscenarea unei serii infinite de alegerĭ mórte, nu s'ar potrivi nicĭ cu seriositatea acestei acţiunĭ, şi nicĭ cu demnitatea casei representanţilorŭ ţĕrii.

Ér încât pentru persónă, ochii noştri, o mărturisimŭ pe faţă, în ţéra întrégă nu puteau fi îndreptaţĭ decâtŭ numai asupra unui omŭ, asupra d-tale préstimabile patriotŭ, căcĭ — putemŭ sĕ o spunemŭ, fără a voi sĕ-'ţĭ atingemŭ modestia, — că cele douĕ supreme virtuţĭ politice: i u b i r e a d e d r e p t a t e ş i c u r a g i u l ŭ p r o p r i i l o r ŭ c o n v i c ţ i u n ĭ, în nicĭ unŭ alŭ doilea din ţéră nu s'a doveditŭ întrunitŭ în mĕsură atâtŭ de mare, ca tocmai în domnia-ta.

Scimŭ prea bine, că posiţiunea politică a d-tale alta este decâtŭ a partidului nostru naţionalŭ, şi décă noi totuşĭ depunemŭ în mânile d-tale mandatulŭ cercului nostru, noi prin acésta atâtŭ de puţinŭ părăsimŭ a nóstră propriă posiţiune, câtŭ de puţinŭ ne trece prin minte, a cere ca d-ta sĕ părăsescĭ pe a d-tale. Motivulŭ conducĕtorŭ pentru noi la acéstă manifestaţiune de încredere este: a-'ţĭ p r e s t a î n p a r t e t r i b u t u l ŭ r e c u n o s c i n ţ e i n ó s t r e. Pentru aceea te rugămŭ, sĕ primescĭ în celŭ mai amicalŭ modŭ mandatulŭ ce-'ţĭ oferimŭ din acelŭ sentimentŭ. Noi, din a nóstră parte lăsămŭ deplinŭ probatului d-tale simţŭ de dreptate, înţeleptei d-tale judecăţĭ şi curatului d-tale patriotismŭ, a representa în legislaţiune „c a u s a — n u a n ó s t r ă, c i a p a t r i e i.“

Prelângă expresiunea celui mai profundŭ respectŭ —

C a r a n s e b e ş ŭ, în 14/26 Maiu 1888.

Comitetulŭ electoralŭ alŭ partidului naţionalŭ din cerculŭ Caransebeşului:

Mihailŭ Popovicĭ m. p. preşedinte, protoiereu gr. or. românŭ. — Ioanŭ Bartolomeiu m. p. vice-preşedinte. — Ioanŭ Ionaşŭ m. p. notarŭ. — Patriciu Drăgălina m. p. notarŭ. — Mihailŭ Blidarŭ m. p. asesorŭ consistorialŭ. — Dr. Iuliu Olariu m. p. prof. la teologiă. — Ioanŭ Pinciu m. p. prof. la teologiă. — Iosifŭ Ionescu m. p. — Ioanŭ Stoianŭ m. p. preotŭ românŭ gr. or. — Iuliu Musta m. p. preotŭ românŭ gr. or. — Dim. Bogoievicĭ m. p. preotŭ. — Nicolae Bistrianŭ m. p. preotŭ. — Ioanŭ Attimŭ m. p. forestierŭ în pens. — Isaia Stefaniga m. p. representantŭ comunalŭ. — Vasilie Popoviciu m. p. — Nicolae Usonescu m. p. — Stefanŭ Velovanŭ m. p. directorulŭ institutului pedag. — Pavelŭ Boldea m. p. — Pavel Kimbirŭ m. p. — Nicolae Velcu m. p. — Dim. Popovicĭ m. p. — Voin Serbŭ m. p. — Nicolae Neagulŭ m. p. — Nicolae Goanţă m. p. — Nicolae Bihoy m. p. — Ioanŭ Bogoievicĭ m. p. — Spiridonŭ Sandru m. p. — Iosifŭ Calinescu m. p. — Iosifŭ Bihoy m. p.

SCIRILE ḌILEI.

Din *Trăţcău* se scrie, că din 22 Maiu au începutŭ şi pe acolo a se ivì *muscele columbace* şi încă în numĕrŭ mare, causândŭ pagube fórte însemnate. Au peritŭ în urma acésta până acum 80 de vite cornute. Nu suntŭ cruţaţĭ de aceste miserabile muşce nicĭ caii, ba nicĭ chiar ómenii. De asemenea se scrie din *Roşia montană*, că muscele columbace şi pe acolo causéză pagube marĭ în vite. In părţile *Huedinului* totŭ asemenea se întêmplă.

***

Ḍilele trecute grindina a causatŭ pagube însemnate în unele părţĭ ale Ardélului. In părţile Aiudului pagubele suntŭ mai puţine; mai marĭ pagube însĕ a pricinuitŭ grindina în părţile dela Mirislău în colo, până pe la Valea-florilorŭ, Uióra, Ciucia, Ciacalaca etc. Mai vîrtosŭ în hotarulŭ comunei Birchişŭ grindina a nimicitŭ viile şi pomii. Sĕmĕnăturile de tómnă au suferitŭ pretutindenea în părţile amintite.

***

Din fundaţiunea generoşilorŭ *Michailŭ şi Elisa Stroesco* Comitetulŭ Associaţiunei din Braşovŭ pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ românĭ a votatŭ 3 stipendii de câte 50 fl. învĕţăceilorŭ: Dimitriu Brătucŭ curelarŭ, St. Panţu compactorŭ şi I. Brumarŭ papucarŭ; douĕ stipendii de câte 25 fl. învĕţăceilorŭ: C. Jianu papucarŭ şi I. Têrtóbă lăcătarŭ artisticŭ. Concurenţĭ la aceste stipendii au fostŭ 54. Totŭ din fundaţiunea numită s'au votatŭ 3 stipendii de câte 60 fl. sodalilorŭ Ioachimŭ Văcarŭ brutarŭ, D. Dogarŭ argăsitorŭ şi Z. Voileanu croitorŭ; acestora însĕ li se vorŭ da stipendiile numai după-ce vorŭ dovedi că suntŭ deja angajaţĭ a merge la Pesta orĭ la Viena pentru a se perfecţiona în măestria lorŭ. — Tot-odată s'au datŭ din *fundaţiunea „Andronicŭ“* 200 fl. la 1, câte 100 fl. la 15 sodalĭ în condiţiune de a deveni măestri; apoi la 26 sodalĭ eliberaţĭ în 1887 câte 30 fl. şi la 24 elevĭ dela meserii câte 30 fl. La olaltă 3200 fl. Concurenţĭ la aceste ajutóre au fostŭ 255.

***

Sub titulŭ *„Romano cibachero sicloribe“* a apărutŭ o gramatică ţigănéscă scrisă de archiducele Iosifŭ şi edată de Academia de sciinţe ungară. Acéstă carte conţine, afară de partea gramaticală, o mulţime de date cu privire la etnologia, istoria, poesia, arta, musica şi literatura ţiganilorŭ. In Ungaria trăiescŭ cu totulŭ 79,393 de ţiganĭ, ér 99,098 de persóne pricepŭ limba ţigănéscă, 15,027 nu vorbescŭ de câtŭ numai acestŭ idiomŭ, 32,415 vorbescŭ şi românesce, 18,151 şi unguresce. După confesiune suntŭ 24,000 greco-orientalĭ, 23,655 greco-catolicĭ, 20,110 romano-catolicĭ, 9,022 calvinĭ, 1,620 luteranĭ. — Princesa ruséscă Gangarni şi contesa Tolstoj se tragŭ din ţiganĭ. — Ţiganii dintru ântâiu cunosceau şi cultivau numai musica românéscă, mai târḍiu învĕţară apoi şi pe cea unguréscă.

***

Biroulŭ societăţii „Alexi-Şincai“ din Gherla s'a constituitŭ — precum ni se scrie — în modulŭ următorŭ: de conducĕtorŭ a fostŭ realesŭ Dr. *Ioanŭ Popŭ* dascălŭ în sf. teologiă, de preşedinte s'a alesŭ *Petru Petrişorŭ* cler. în curs. III., de vice-preşedinte *Vasile Popŭ* cler. în c. II., de secretarŭ *Vasile Vajda* clericŭ în curs. II, de notarŭ a şedinţelorŭ Antoniu *Bălibanŭ* clericŭ de curs. II, de casarŭ Ion *Vereş* cler. de a. III, de controlorŭ Dimitriu *Savŭ* cler. în c. II, de bibliotecarŭ Iuliu *Moldovanŭ* cl. de a. II. ér de archivarŭ Sigismondŭ *Lengyel* cler. de a. I.

***

Lunĭ s'a pusŭ în Bucurescĭ temelia clădirei pentru şcóla şi localulŭ societăţii „Unirea constructorilorŭ românĭ“. Au asistatŭ la acéstă serbare d-nii generalŭ G. Manu, N. Fleva, Gr. Serurie, Pache Protopopescu, I. G. Bibicescu, Paladi, Hernia Mille şi alţii. Intre muncitorĭ, ḍice „Unirea“, acésta e prima manifestare viabilă a iniţiativei particulare; societatea lorŭ a trăitŭ, a ajutatŭ pe membrii lipsiţĭ de capitale, a ajutatŭ pe bolnavĭ şi a îngropatŭ pe morţĭ; acum îşĭ clădesce şi localŭ. Fostulŭ consiliu comunalŭ i-a datŭ gratis loculŭ pentru clădirea, a cărei temeliă s'a pusŭ ierĭ. Clădirea costă peste 100 mii lei, societatea n'are decâtŭ 30 mii lei şi speră că autorităţile şi publiculŭ îi vorŭ veni într'ajutorŭ. D. generalŭ Manu şi celelalte persóne presente au promisŭ concursulŭ lorŭ. D. Pache a declaratŭ că se înscrie cu 100 lei.

Va veni unŭ timpŭ...

„Neue freie Presse“ încheiă articululŭ, ce l'a scrisŭ din incidentulŭ vorbirei d-lui Tisza în afacerea participării la esposiţia universală din Parisŭ în 1889, cu următórele remarcabile observărĭ:

„Va veni póte unŭ timpŭ, când popórele ca şi suveranii vorŭ primì în sine principiile purificate ale revoluţiunei francese; dér astăḍĭ suntemŭ încă fórte depărtaţĭ de acéstă ţintă.

Incă curge lupta, care a fostŭ deslănţuită atuncĭ prin scrierea abatelui Siéyes asupra statului alŭ treilea, curge încă în tótă Europa, încă nicĭ egalitatea de dreptŭ a ómenilorŭ nu este scutită de violărĭ şi atacurĭ, *încă se proscrie rasse întregĭ*.

Cine nu sêmte câteodată că s'a făcutŭ unŭ tristŭ regresŭ dela marea revoluţiune încóce, că generaţiunea de faţă apare piticŭ pe lângă giganţii, carĭ trăiau pe pămêntŭ la finele seculului alŭ optŭ-spre-ḑecelea? Ce înţelesŭ are frăţietatea într'unŭ periodŭ, care este plinŭ de ură naţională?

Popórele încă nu suntŭ cópte pentru o serbare a revoluţiei, şi póte că peste o sută de anĭ unŭ ministru-presidentŭ ungurescŭ va puté sĕ cugete cu linişte a istoricului la drama, ce s'a petrecutŭ odinióră în „Temple“ şi a pusŭ capete încoronate sub ghilotină.

Acum lipsesce acésta linişte. Lupta

în contra tutoratului străinŭ a deschisŭ érășĭ vechile rănĭ, principiile libertății sunt despreţuite chiar de cetăţenĭ și statele îșĭ stau faţă în faţă ameninţându-se, pline de invidiă și de ură sângerósă.

Serbarea revoluţiei e prea timpuriă, nicĭ o naţiune nu póte lua parte la ea fără împotrivire. Vorbirea lui Tisza însĕ ne aduce aminte plângerea acelei Troiane, care c'unŭ spiritŭ plinŭ de presémţŭ audì pașii ḑeului, care distruge festivitățile fără milă".

Nouă demonstraţiune contra armatei.

Ḑiarele din Peșta érășĭ suntŭ pline de indignaţiă din causă că tricolorulŭ unguresců n'a fostŭ respectatŭ de către unŭ generalŭ austriacŭ.

Casulŭ s'a petrecutŭ în Trencinŭ, unde a sositŭ generalulŭ *Catty* spre a inspecta trupele. Elŭ locuia în casarma, care e proprietatea comitatului, Acéstă casarmă fù împodobită cu unŭ stindardŭ negru-galbenŭ și cu unulŭ roșu-albŭ-verde, Mai târḑiu stégulŭ ungurescŭ a fostŭ luatŭ josŭ; de aicĭ tóta gâlceava.

In dietă s'a făcutŭ o interpelare în acéstă afacere. Generalulŭ Catty, se ḑice, a adresatŭ o telegramă ministrului de honveḑĭ Fejervary, în care îi spune că nu s'a așteptatŭ la o primire deosebită în Trencinŭ, și că de acea a doritŭ sĕ se ia josŭ numai celŭ ungurescŭ. Arborarea anei tricolore este o distincţiune, care lui ca generalŭ nicĭ nu-i compete.

Intr'aceea poporulŭ suveranŭ din Pojunŭ a arangiatŭ o mică demonstraţiă contra generalului *Catty*. Inaintea locuinţei acestuia s'au adunatŭ mai multe sute de ómenĭ, au arboratŭ unŭ tricolorŭ ungurescŭ și au strigatŭ „trăiéscă regele, trăiéscă patria!" Numai cu greu poliţia a pututŭ face sĕ se risipéscă mulţimea. Ea se retrase între strigăte de „*Abzug Catty*", purtândŭ în frunte stégurĭ naţionale și cântândŭ cântece revoluţionare ungurescĭ.

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei."

Selagiu, 23 Maiu 1888.

(Institutulŭ de creditŭ și economii „Silvania". — Fiitórea scólă de fete în Selagiu. — Despărţ. IX alŭ Associaţiunei. — Unŭ esamenŭ la satŭ.)

(Fine.)

Nu potŭ retăcé activitatea neobosită și zelulŭ neadormitŭ alŭ comitetului despărţĕmêntului IX alŭ „Asoc. Trans." în a mișca tóte, ca despărţĕmêntulŭ sĕ satisfacă cu demnitate chiămărei sale, care este cultura poporului românŭ.

Prin premiile anuale usitate și donate ca o binevoitóre munificenţă de către diferiţii pionerĭ ai culturei sĕlăgene s'a stêrnitŭ emulaţiune nobilă și însufleţitóre între docenţii noștri sĕlăgenĭ, pentru de a-șĭ arĕta capacitatea și zelulŭ întru educarea tinerimei.

Cu permisiunea on. Redacţiunĭ, voiu descrie decursulŭ unui *esamenŭ modelŭ* la care am luatŭ parte în 21 Maiu a. c. în comuna Hidigŭ, tractulŭ Ipului.

Amŭ totŭ auḑitŭ vorbindu-se despre abilitatea cantorŭ-docentului Nicolau Popŭ, întru instruarea elevilorŭ sĕi, și ca sĕ mĕ convingŭ, cu cea mai mare atenţiune am urmăritŭ decursulŭ esamenului.

După învocarea Spiritului Sântŭ cântatŭ cu precisiune și pietate, M. O. d-nŭ protopopŭ și paroch localŭ Ioanŭ Vicașiu, într'o vorbire pĕtrundĕtóre desfășurândŭ momentuositatea actului presentŭ, apeléză la atenţiunea și simţulŭ de judecată alŭ óspeţilorŭ și părinţilorŭ întru a se convinge, că óre jertfele aduse pentru crescerea întelectuală a copiilorŭ suntŭ remunerate? După acéstă vorbire bine primită se începe esamenul. Era plăcutŭ a vedé în două despărţĕminte așeḑaţĭ 30 de elevĭ și 18 eleve, cu toţii bine îmbrăcaţĭ și curaţĭ, cum așteptau cu frunte senină șirulŭ întrebărilorŭ ce le va apune învĕţătorulŭ lorŭ iubitŭ. Elevii s'au esaminatŭ din Religiune, bibliă, limba română, limba maghiară, calculaţiune, geografia patriei, istoria patriei, fisica, istoria naturală, economiă, ér în intervale s'au declamatŭ și cântatŭ mai multe poesii corectŭ și cu auḑŭ musicalŭ. Din tóte studiile așa rĕspunsurĭ s'au obţinutŭ, încâtŭ n'am sciutŭ ce sĕ apreţiezŭ mai multŭ: metodica corĕspunḑĕtóre a docentului Nicolau Popŭ, séu rĕspunsurile bine definiatea și înţelegibile ale elevilorŭ, predate acele într'unŭ limbagiu frumosŭ și gramaticalŭ. Au făcutŭ bună impresiune rĕspunsurile micilorŭ cetăţenĭ din fisică, unde cu graiulŭ lorŭ viu și nevinovatŭ, la auḑulŭ părinţilorŭ și maicelorŭ, combăteau cu arma sciinţei superstiţiunile despre curcubeu, despre tunetŭ, despre vaporŭ, despre puterea gazului etc. Caligrafia și desemnulŭ încă au fostŭ bine representate, cu deosebire desemnulŭ ne-a surprinsŭ.

Esamenulŭ, începutŭ la 8 óre, s'a terminatŭ la 12 óre printr'o vorbire plină de emoţiune și învĕţăturĭ părintescĭ adresate de către M. on. D. Protopopŭ părinţilorŭ, dér cu deosebire docentelui și elevilorŭ, carĭ din ḑiua esamenului au făcutŭ o adevĕrată ḑi de sĕrbătóre și bucuriă. Se póte felicita acelŭ poporŭ de conducĕtorii sĕi.

Étă D-le Redactorŭ unele împrejurărĭ, carĭ în starea actuală a lucrurilorŭ, în acestŭ timpŭ greu pentru noi, ne permitŭ a avé și câte o dulce mângăere și firma speranţă, că: De n'a peritŭ Românulŭ....

E. V.

Intêmplărĭ diferite.

Mórte subită. Aseră la órele $7^1/_4$ schimbătorulŭ de banĭ din piaţa Brașovului *Ioanŭ Negușŭ*, pe când tocmai se pregătea sĕ mérgă acasă, lovitŭ fiind, după cum se ḑice, de unŭ atacŭ de apoplexiă, căḑù la pămêntŭ și, fără a mai puté ḑice unŭ cuvêntŭ, murì după câteva minute.

Cine intră prin ferésträ în casele altora o păţesce ca H. Andras dela Clușŭ. Incă cu câteva lunĭ înainte de asta elŭ întră nóptea pe la 11 óre în o casă, care nu era a lui, vrêndŭ sĕ se întêlnéscă cu *cineva*, care după lege de asemenea nu era a lui. Stăpânulŭ casei tocmai îlŭ aștepta. Ce primire i-a datŭ óspelui sĕu de nópte stăpânulŭ casei anumitŭ nu se scie; atâtŭ însĕ se scie, că H. Andras multŭ în casă n'a zăbovitŭ, ci momentanŭ sărì îndĕrĕptŭ prin feréstră atară și o luă la sănĕtósa. Lucrulŭ a ajunsŭ la judecată. Tribunalulŭ din Clușŭ a declaratŭ nevinovatŭ pe H. Andras, fiindŭ că, décă elŭ fù invitatŭ tocmai pe timpulŭ acela la o întêlnire din partea stăpânei casei, nu se póte ḑice, că ar fi comisŭ o încălcare de domiciliu și prin urmare, tóte fiindŭ făcute cu consensulŭ stăpânei, elŭ nu e vinovatŭ. Tabla reg. însĕ, ca forŭ de a 2-a instanţă, n'a vrutŭ sĕ recunóscă „nevinovăţia" lui H. Andras și l'a condamnatŭ la 2 lunĭ închisóre, fiind-că stăpâna unei case, orĭ câtŭ de frumósă ar fi ea, n'are dreptŭ sĕ priméscă în casa sa visitele unui bărbatŭ străinŭ în timpulŭ nopţii, fiindcă casa ei nu este numai a ei, ci și a bărbatului. Sentinţa acésta fù aprobată și din partea Curiei r. și acum nu-i rĕmâne „nevinovatului" H. Andras decâtŭ sĕ se mai gândéscă în timpulŭ celorŭ două lunĭ de odihnă, décă este bine orĭ nu a întra nóptea prin feréstră în casele altora.

Unŭ archiepiscopŭ omorîtŭ. După cum este informată „Poll. Corr." din Constantinopolŭ, în nóptea ḑilei de 19 l. c. a fostŭ omorîtŭ prin străpungere de cuţite archiepiscopulŭ armeanŭ-catolicŭ de Wan și Bitlis monsignorele Ohannes, de o ceată nĕvălitóre de bărbaţĭ. Incunosciinţată Pórta de infama faptă a și pusŭ mâna pe mai mulţĭ indiviḑĭ presupușĭ ca vinovaţĭ, între carĭ se află și unŭ învĕţătorŭ armeanŭ. Fapta a produsŭ în cercurile armenescĭ cea mai mare consternaţiune.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans."

Sibiiu, 30 Maiu st. n. — Vĕ aducŭ la cunoscinţă trista scire, că d-lŭ **Iacobŭ Bologa**, vice-președinte alŭ „Associaţiunei transilvane" pentru literatura română și cultura poporului românŭ", consiliarŭ aulicŭ în pensiune, președinte alŭ direcţiunei „Albinei" etc. etc., după o bólă scurtă de trei ḑile, a repausatŭ aḑĭ la órele $7^1/_4$ a. m. Fiă-i ţĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Budapesta, 30 Maiu. — Partida independenţei a decisŭ în conferenţa ei de aséră ca sĕ publice o declaraţiune, în care sĕ arate, că aserţiunile ministrului-președinte și ale ministrului de comerciu suntŭ energicŭ condamnate din partea partidei. Independenţii dorescŭ celŭ mai bunŭ succesŭ esposiţiunei din Parisŭ și republicei francese îi uréză pace și întărire. Partida nu se îndoiesce, că aceste sentimente suntŭ sincerŭ împărtășite de întréga naţiune maghiară.

La interpelaţiunea lui Visi-Madarász a rĕspunsŭ ministrulŭ-președinte în cameră, că cercetările oficiale au documentatŭ, că generalulŭ *Catty* n'a intenţionatŭ a vĕtĕma stégulŭ naţionalŭ și că nicĭ nu l'a vătămatŭ. Rĕspunsulŭ s'a luatŭ la cunoscinţă.

Berlinŭ, 30 Maiu. — Unŭ articulŭ oficiosŭ, care se ḑice că a fostŭ scrisŭ de Bismarck în „Norddeutsche allg. Ztg." declară că mĕsurile privitóre la pașapórtele dela graniţa francesă nu sunt represalii pentru anumite procederĭ, ci suntŭ resultatulŭ politicei generale germane, precum și a întărirei puterii de apĕrare germane.

Viena, 30 Maiu. — Până acum nu se scie nimicŭ despre vr'unŭ pasŭ alŭ guvernului francesŭ din causa vorbirei lui Tisza. Nu s'ar fi făcutŭ atâta sgomotŭ, décă depeșele dintâiu nu erau schimonosite și décă oposiţiunea nu făcea comentarele ei. Aicĭ tóte cercurile seriόse aprobă atitudinea lui Tisza.

Parisŭ, 30 Maiu. — Cu privire la vorbirea lui Tisza foile începŭ a judeca mai liniștitŭ. Ministrulŭ de esterne Goblet a comunicatŭ consiliului de miniștri depeșa ambasadorului din Viena asupra incidentului din camera ungară, declarândŭ că așteptă informaţiunile precise.

Londra, 30 Maiu. — „Daily Telegraph" anunţă, că în guvernamentulŭ rusescŭ Kiev se continuă luptele sângerόse cu ţĕranii, carĭ suferindŭ de fóme jefuescŭ și devastéză.

Literatură.

„Amiculŭ Familiei," ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ literarŭ cu ilustraţiunĭ. Apare în Gherla de 2 orĭ pe lună și costă 4 fl. pe anŭ. Redactorŭ și proprietarŭ: *Nicolau F. Negruţŭ*, Nr. 11 de la 1 Iunie n cuprinde: O enigmă (schiţă) de Ios. Popescu. Judeţulŭ (romanŭ), de Th. Alexi. Mâncă-aurŭ (istoriă din Carpaţĭ), de Lucreţia Frentiu. Oh, lasă-mĕ iubită..! (poesiă), de G. Simu. Crescera copiilorŭ în familiă, de Ioanŭ Dariu. Apelŭ către femeile române. Diverse. Glume. Se mai află și două ilustraţiunĭ pentru petrecere.

„Georgiu Lazarŭ," revistă pentru educaţiune și instrucţiune. Apare în Bêrladŭ odată pe lună și costă 8 lei pe anŭ. Redactorŭ: *S. M. Haliţă*. Nr. 2 de la 15 Maiu conţine: Realismulŭ în pedagogiă, de V. Gr. Borgovanŭ. Instrucţiunea publică în imperiulŭ romanŭ, de Elena C. Ciuca. Locuinţa sătênului și influinţa ei asupra desvoltărei lui fisice și intelectuale, de G. Popescu învĕţătorŭ. Observaţiunĭ asupra unorŭ cause esterne, ce zădărnicescŭ progresulŭ scólei sătescĭ, de M. Popŭ învĕţătorŭ. Intîmpinare, de M. S Andreianŭ. Rĕspunsŭ la întêmpinarea d-lui Andreianŭ, de V. G. Diaconescu. Notiţe literare și scienţifice. Literatură populară. Buletinŭ pedagogicŭ. Bibliografiă etc.

DIVERSE.

România și „Ţera de focŭ".

„Revista Israelită" scrie despre têněrulŭ esploratorŭ israelitŭ din România, Iuliu *Poper*, care e și membru alŭ societății geografice romane, și care astăḑĭ este directorulŭ unui mare stabilimentŭ de estracţiune de aurŭ în Ţéra de focŭ (America de sudŭ), următórele:

„Erĭ am fostŭ călare până la colina „Filaretŭ", la pólele căreia m'am adăpatŭ c'o apă escelentă din fântâna „Ferĕstrĕu". Ca o dovadă că câtŭ de multŭ „iubesce Iuliu Poper orașulŭ sĕu natalŭ, „este că tóte înălţimile și fântânele din „vecinătate pórtă numirĭ românescĭ de „prin prejurulŭ Bucurescilorŭ. Lucrătorii, adunaţĭ aci de prin tóte părţile „globului, peregrinéză la acéstă colină „în tóte Duminecile, făcêndu'ţĭ o impresiune nostimă, când auḑĭ Spaniolĭ din „Badajoz, Mulaţĭ din Havana, séu Chilienĭ din Valparezo, luându-șĭ permisiune de-a se duce la — „Filaret." —

„Unŭ altŭ pasagiu ne spune următórele: „Iuliu s'a 'ntorsŭ aseară din sudulŭ golfului San-Sebastian, unde se dusese sĕ „inspecteze o carieră de aurŭ dela pólele munţilorŭ „*Carmen Sylva*" și spre „a goni mai multe companii micĭ de esploatare, așeḑate acolo în modŭ clandestinŭ. Elŭ a găsitŭ terenurĭ din carĭ „s'ar puté scóte ca la 4000 grame de „aurŭ din metrulŭ cubŭ, și de aceea „scopulŭ voiajului ce întreprinde acum „la Buenos-Ayres va fi de-a lua în esploatare acelŭ punctŭ și eventualŭ de-a „cumpăra chiar tótă cósta, până la rîulŭ „Carmen Sylva". Nu mai rĕmâne vorbă, că ómenĭ ca Iuliu Popper, carĭ pórtă numele României până în cele mai depărtate puncte ale pămêntului, merită tótă stima.

Cursulŭ pieţei Brașovŭ

din 29 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.51
Argintŭ românescŭ .	"	8.46	"	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	"	10.02	"	10.04
Lire turcescĭ . . .	"	11.32	"	11.37
Imperialĭ	"	10.32	"	10.37
Galbinĭ	"	5.89	"	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	101.—	"	—.—
" " " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble rusescĭ . . .	"	104.—	"	105.—
Discontulŭ	6½—8 pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.05
Renta de hârtiă 5%	85.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.40
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.20
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	122.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	78.45
Renta de argintŭ austriacă	80.20
Renta de aurŭ austriacă	109.70
Losurĭ din 1860	134.90
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	867.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	279.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	279.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	10.03½
Mărcĭ 100 împ. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.75

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 1349—1887. 72,3—2

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscrisei primării comunale se aduce la cunoscință publică cumcă pe basa ordinațiunei Inaltului ministeriu regiu ungaricŭ de industriă, comerciu și agricultură din 4 Septemvre 1885 Nr. 46,379 se va ținea *Marți în 26 Iuniu a. c. la 10 óre a. m.* în cancelaria notariatului din Branulŭ superiorŭ licitațiune publică spre vêndarea de 5000 metri cubicĭ lemne de bradŭ și molivŭ din pădurea comunală *Zsigara* apte pentru construcțiă plus oferintelui spre esplotare în terminŭ de 4 anĭ următorĭ, pe lângă observarea planului de esplótare și plătirea prețului de cumpărare în rate anuală anticipative.

Oferte confecționate după prescrise și provĕdute cu vadiulŭ recerutŭ, apoi cu timbru de 50 cr. încă se vorŭ primi până la ora în care se începe licitațiunea verbală.

Prețulŭ strigărei s'a statoritŭ peste totŭ cu 4000 fl. și amatorii de cumpărare au a depune înainte de începerea licitațiunei unŭ vadiu de 10%.

Condițiunile de vêndare se potŭ vedea în cancelaria notariatului cercualŭ din Branulŭ superiorŭ în órele oficióse în tóte dilele.

Se observă, că transportarea lemnelorŭ se póte efeptui atâtŭ cu carulŭ, câtŭ și prin plutire pe apă.

Sirnia, în 21 Maiu 1888. Primăria comunei

Nicolae Frunteșiu, primarŭ. **Rațŭ**, notarŭ.

De închiriatŭ.

In una din cele mai curate strade ale Brașovului se află de închiriatŭ pe timpulŭ dela **16 Iunie și până la 30 Augustŭ** a. c. o

locuință elegantŭ mobilată,

constătătóre din douĕ odăi spre stradă, o tindă și o bucătăriă (cu dependențele ei).

Pentru informațiunĭ mai detaliate o se adresa la **Jakab G. Strada funarilorŭ de josŭ** (untere Burggasse) Nr. 263.

Sz. 2563—1888 p. 70,3—2

Hirdetmény.

A brassói kir. törvényszék részéről közhirré tétetik: hogy Königes János és társai brassói földbirtokosoknak, Brassó szab. kir. város közönsége összes birtokosai ellen, határtagositas iránt benyujtatt keresete folytán, a megengedhetőség feletti tárgyalás 1888-ik évi Iulius hó 19-ik napjának délelőtti 10 órájára Brassó városában a város házához tüzetett ki melyre az összes érdekeltek az 1880 évi Augustus 23-án 2364 sz. a. kibocsátott birtok rende utasitas 36-ik §-ában irt jogkövetkezmények terhe alatt, azon megjegyzéssel idéztetnek hogy a tagositási kereset egy példánya a városi tanácsnál vagy a kir. törvényszéknél a hivatalos orák alatt betekinthető.

Brassó, 1888 Majus 22-én. *A kir. törvszék üléseből.*

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și poștelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

66—

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2^1/_2$ — $3^1/_2$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumínecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, înVederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acestŭ opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Eĭŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Săténului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compozițiunĭ din totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lucsu 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.